

پسا کرونا می آید اما... وقت را غنیمت شماریم

← فریدون جیرانی متولد ۱۳۳۰ در کاشمر، کارگردان، فیلمنامه‌نویس، تهیه‌کننده و مجری و کارشناس فیلم ایرانی است که همه ما او را با فیلم‌های درخشان پارک وی، قرمز، خفگی، زیر بام شهر، گل‌های داوودی و... می‌شناسیم.

دوران کرونا و تبعاتی که داشت، دوران دردناکی بود اما فرصتی پیش آورد که همه آدم‌ها خصوصاً نسل ما، مطالعات و کارهای کامل نشده را تکمیل کنند و به فردی مثل من که کارم تحقیق و نگارش تاریخ است کمک کرد زمانم را با مطالعه کتاب‌های نخوانده، فیلم‌های ندیده، نمایشنامه‌های نخوانده و... پر کرده و از این فرصت استفاده کنم. تلخ است اما باید بگویم قطعاً در گذشته هم این فرصت‌ها را داشته‌ایم که قدر آنها را ندانسته، وقت را غنیمت نشمرده‌ایم و استفاده نکرده‌ایم.

اگر به کرونا با دیدگاه مثبت بنگریم طبیعتاً جنبه‌های مفید هم داشته مثلاً اشاره کردم که به کارهای عقب‌افتاده رسیدگی کردیم اما اگر به درازا بکشد، نتیجه خوبی نخواهد داشت و از دل آن، افسردگی بیرون می‌زند چون زندگی ما وابسته به کار کردن، فیلم و سریال ساختن است. منظور از کار، کارهای اجرایی و عملی است. کارهایی که در آن آدم‌های اجتماع گردهم بیایند و گروهی، ایده‌پردازی کرده و به نتیجه برسند؛ نه مثل حالا که افراد هر کدام به صورت جداگانه و دورکاری انجام وظیفه می‌کنند.

امیدوارم که به هر شکلی اعم از ساخت واکسن یا دارو، زندگی ما به حالت طبیعی برگردانده شود. کرونا مرگ را به همه ما نزدیک کرده و در نظر من وحشتناک است که به مرگ فکر کنم و دلم نمی‌خواهد در این باره بیندیشم. در این مدت شاهد اکران آنلاین و دنبال کردن سینما از طریق فضای مجازی و رسانه‌ها بودیم. من فکر می‌کنم که این گونه فضا اصلاً نمی‌تواند جایگزین سینما رفتن و حضور مردم در سالن‌های سینما شود. سالن سینما مهم‌ترین جایگاه برای دیدن فیلم است. سکوت و تمرکز در سینما، تارکین شدن فضا و آن حال و هوا، هرگز در خانه ایجاد نمی‌شود. دور هم جمع شدن مردم در سینما فقط برای تماشای فیلم مفید نیست بلکه در گفت‌وگوهای صمیمانه، ایجاد ارتباطات اجتماعی، آشنایی با تفکرات یکدیگر و خلق آثار نیز مؤثر است. همه تلاش ما این است که بعد از کرونا، سالن‌های سینما به فراموشی سپرده نشود و البته در دنیا هم تمام فیلمسازان برای برقرار ماندن سالن‌های سینما تلاش می‌کنند که از بین نروند. نه فضای آنلاین و نه هیچ چیز دیگر نمی‌تواند جایگزین حضور در سالن سینما شود. برخی می‌گویند زمان، گذشته است و تکنولوژی پیشرفت کرده اما این نباید منافاتی

با سینما رفتن داشته باشد. عزیزان من، نگذارید سالن‌های سینما از بین برود. ما سال‌های زیبایی را در سینما ساخته‌ایم، برای ایجاد فضای دلنشین در آن زحمات زیادی کشیده‌ایم. نگذارید از بین رفته و حیف شود. هرچقدر هم تکنولوژی و جهان مدرن پیشرفته‌تر بشود، برخی سنت‌های قدیمی و کارهای کلاسیک لذت خود را از دست نمی‌دهند و جایگزینی برای آنها وجود ندارد. همچنین، به فکر کارگران بیکار شده سینما باشیم و آنها را دریابیم، خصوصاً در این بحبوحه کرونا که بسیاری در تأمین معاش زندگی خود به مشکل خورده‌اند و متأسفانه هیچ سازمانی به آنها رسیدگی نمی‌کند. ما نباید فقط به فکر خودمان باشیم بلکه باید یاد بگیریم در شرایط سخت پشت عزیزانمان بوده و کسانی را که برایمان زحمت کشیده‌اند، تنها نگذاریم. اگر انسان‌ها در شرایط دشوار کنار یکدیگر نباشند، انسانیت معنای خود را از دست می‌دهد. ■

چشم‌انداز شما از دوران پسا کرونا چیست؟ در واقع فکر می‌کنید بعد از این اپیدمی رابطه مردم با سینما چگونه خواهد بود؟

راستش در حال حاضر اعتقادی به پسا کرونا ندارم؛ هرچند امیدوارم هرچه زودتر سایه این بیماری از سر ما برداشته شود. درست است که سینما، سرچشمه ارتقای فرهنگ و آگاهی و به نوعی غذای فرهنگی مردم است اما باید باور کنیم که دیگر این طور نیست. مرگ و گرفتاری مهم‌تر است یا تئاتر و سینما؟ خود من عضو خانواده سینما هستم و دلم می‌خواهد فعالیت در عرصه سینما دوباره رونق بگیرد تا باز کنار مردم باشیم اما فعلاً که چاره‌ای نیست. فرض کنیم که فیلمی هم اکران شود؛ طبیعتاً کسی به سینما نمی‌رود. کرونا نه فقط آسیب روحی بلکه اقتصادی هم به جهان زده و گمان می‌کنید با این وضع اقتصادی، مردم می‌توانند به سینما بروند؟ فرض کنیم هزینه سینما را هم پرداخت کنند؛ با این ترس که دائم با خود بگویند نکند صندلی کناری ناقل کرونا باشد یا محیط آلوده باشد چه باید کرد؟ سینما رفتن و دیدن فیلم که با زجر نمی‌شود.

فکر می‌کنید اکران‌های آنلاین و فضای مجازی بتواند جایگزین حضور فیزیکی مخاطب در سینما باشد؟

فکر می‌کنم بله، با این وضعیت اقتصادی و شرایط جامعه، نوع سینما به طور کل تغییر خواهد کرد. با اندک حقوقی که دریافت می‌کنید، می‌توانید با اعضای خانواده خود یا تعدادی از

سعید راد در گفت‌وگو با «ایران جمعه» از زندگی شخصی و سینمایی‌اش در دوران کرونا می‌گوید

دوستانتان به سینما بروید؟ اکران آنلاین فیلم‌ها بهترین جایگزین است. فقط امیدوارم ترتیبی داده بشود که جلوی کپی‌برداری و استفاده غیرقانونی از آنها گرفته شود. این فیلم‌ها صاحب دارند و داندلود غیرقانونی آنها مانند بالا رفتن از دیوار همسایه و دزدی از آن است.

در طول زندگی خود با چیزی شبیه این بیماری مواجه شده بودید؟

نه من که تنها یک شهروند هستم بلکه دنیا با آن مواجه نشده بود. طاعون، وبا، سل و... بوده اما ویروس کرونا چیزی عجیب‌تر و پیچیده‌تر از آنها است و ما حتی به طور دقیق نمی‌دانیم چیست و منشأ آن از کجاست.

در دوران جنگ و بمباران هم سینماها و مراکز فرهنگی دیگر، به حالت تعلیق درآمده بودند و آنچنان زیربمباران و در محاصره جنگ رونقی نداشتند؛ تفاوت این دوره با آن دوره را در چه می‌بینید؟

مسأله جنگ در ایران، درگیری و نزاع، گرفتاری‌ها و آسیب‌های آن برای ایرانی‌ها بود اما حالا تمام دنیا گرفتار این مسأله است. سینما و مراکز دیگر در کل دنیا تعطیل است و این مختص ایران و ایرانی‌ها نیست. در جهان برای جلوگیری از انتشار ویروس کرونا و این فاجعه مرگبار دستورالعمل‌های شدیدی را در دستور کار قرار دادند اما متأسفانه اگر نیم‌نگاهی به ایران بیندازید متوجه می‌شوید که در کشور ما نه تنها جدی گرفته نشد بلکه مردم انگار با آن شوخی هم دارند و وقتی آمار مرگ‌ومیر در اثر کرونا را می‌شنوند با خودشان می‌گویند برای ما اتفاق نمی‌افتد یا به قولی می‌گویند: «مرگ مال همسایه است». باید اشاره کنم که یک موضوع را نباید به فراموشی سپرد و آن، رسیدگی به مردم است. خجالت می‌کشم بگویم که چه افراد محترم و سرشناسی در سینما می‌شناسم که حتی در پرداخت اجاره‌خانه هم به مشکل بر خورده‌اند و من خواهش می‌کنم صنوف مرتبط با سینما به این موضوع رسیدگی کنند و به این افراد با حفظ آبروی‌شان کمک کنند.